

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну наукову працю **Го Сяофена**
«Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом»,
що є представленою на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво),
галузь знань 01 Освіта (Освіта/Педагогіка)

Актуальність дисертаційного дослідження Го Сяофен зумовлена побільшенням уваги науково-педагогічної спільноти до проблем підготовки фахівців широкого профілю у сфері мистецької освіти, особливо її вокального та диригентсько-хорового сегменту. У цьому разі поліфункціональний підхід видається оптимальним методологічним знаряддям вирішення означеної проблеми. Наявність невідкладної потреби розроблення методичного забезпечення паралельного формування вокально-виконавських навичок сольного і хорового співу в майбутніх учителів музичного мистецтва свідчить про своєчасність і доцільність обрання дисертантом теми «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом».

Дисертаційне дослідження входить до тематичного плану науково-дослідної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» та становить частину наукової теми «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми» (реєстраційний номер 0120U002017). Тему дисертаційного дослідження затверджено вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 12 від 27 червня 2018).

На підставі аналізу тексту кваліфікаційної наукової праці Го Сяофена «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом» можемо говорити про достатню **ступінь обґрунтованості наукових положень і висновків**, сформульованих у дисертації, а також достовірність результатів, які забезпечено упорядкуванням термінологічного апарату дослідження й уточненням сутнісного змісту базових понять «підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової діяльності» (освітній процес, що ґрунтується на

створенні необхідних педагогічних умов і застосуванні відповідної методики) та «підготовленість до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності» (особлива, цілісно-професійна властивість особистості, що утворюється в результаті набуття майбутнім фахівцем морально-психологічної готовності до ефективного забезпечення освітньої діяльності в галузі музичного мистецтва, оволодіння сукупністю інтегрованих знань, умінь і навичок у сфері сольного співу та вокально-хорового мистецтва, здатності до художньо-ціннісної орієнтації у мінливому соціокультурному й мистецькому просторі та постійного фахового самовдосконалення). Дисертантом переконливо обґрунтовано структуру підготовленості майбутніх фахівців до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності, що складається з мотиваційно-ціннісного, когнітивно-кумулятивного, виконавсько-стильового і фахово-творчого компонентів.

Серед результатів дослідження Го Сяофена на позитивну оцінку заслуговує виокремлення різновидів діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва, які пов'язані зі співом, та визначення їх функціональної спрямованості, зокрема: вокально-просвітницької, вокально-формульованої, розвивально-освітньої та позакласної організаційно-виховної, в реалізації яких різновекторна вокальна підготовка відіграє незамінну роль. Вагомими результатами дослідження вважаємо і його критеріально-діагностичний апарат щодо виявлення рівнів підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності (індиферентно-поліфункціонального, пошуково-фрагментарного, пошуково-самостійного і творчо-результативного).

У змістовому наповненні кваліфікаційної роботи особливої ваги набувають результати формульованого експерименту (підр. 3.2) з удосконалення рівнів підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом, який здійснювався за підготовчим і трьома формульованими етапами: настановно-мобілізаційним, методико-коригувальним, результативно-творчим. Вартими уваги вважаємо інтерактивні і рефлексивні методи, форми активізації міждисциплінарних зв'язків, методика алгоритмованого варіювання вокально-фонаційних навичок, сучасні інформаційно-комунікативні технології (зокрема, відео-медійні), нотно-графічні програми, форми і методи роботи з мультимедійною дошкою, дистанційні засоби музично-навчальної комунікації, дистанційні способи застосування освітньо-електронних

ресурсів тощо, які використовувались на різних етапах формувального експерименту.

Результати прикінцевої діагностики продемонстрували суттєву позитивну динаміку змін у рівнях підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності, що свідчить про ефективність авторської методики.

Серед **найбільш істотних наукових результатів**, що містяться в дисертації **Го Сяофена**, відзначаємо теоретичне обґрунтування та нове розв'язання проблеми паралельної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності, а також формулювання низки педагогічних принципів, як от: стильової координації змісту підготовки, яка здійснюється в комплексі фахових дисциплін вокально-фахового та диригентсько-хорового циклів; рефлексивно-усвідомленого ставлення студентів до процесу оволодіння спільними й відмінними сольними та вокально-хоровими виконавськими навичками; варіативного формування виконавсько-інтонаційних навичок сольного й хорового співу; імплементації інтегрованих знань і досвіду, які набуті на різних дисциплінах, у самостійно-пізнавальні та творчі форми фахової діяльності; взаємодоповнення традиційних та інноваційних методів і технологій скоординованої підготовки до вокальної та диригентсько-хорової діяльності.

Науковою новизною відрізняються наукові положення стосовно педагогічних умов, які забезпечують паралельне формування навичок співу в різних вокальних манерах сольного та хорового виконавства, як от: стимулювання відповідального ставлення до оволодіння здатністю до ефективної багатофункціональної вокально-фахової діяльності; налагодження міждисциплінарної координації, спрямованої на гармонізацію сольної та вокально-хорової підготовки майбутніх фахівців; спонукання студентів до постійного самовдосконалення та творчої реалізації результатів поліфункціональної вокально-хорової підготовки в різних видах фахової діяльності.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в можливості застосування його теоретичних положень, критеріально-діагностичного апарату і практичних результатів у підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва, під час їхньої педагогічної практики, позашкільної музично-освітньої діяльності в закладах неформальної освіти тощо, а також у науково-дослідній роботі здобувачів третього рівня вищої освіти.

Достовірність результатів дослідження підтверджується оприлюдненням й апробацією його основних положень на міжнародних та загально-українських науково-практичних конференціях, а також на щорічних звітних наукових конференціях аспірантів факультету музичної та хореографічної освіти Університету Ушинського. Про достатню повноту викладу основних результатів дисертаційної роботи Го Сяофена у наукових виданнях свідчить наявність положень кваліфікаційної наукової праці у 8 публікаціях автора, з яких 4 статті – у наукових фахових виданнях України. Особистий внесок здобувача у статтях, які були опубліковані у співавторстві, є чітко визначеним.

Отже, оцінюючи зміст та завершеність дисертації, констатуємо, що її обсяг та структура відповідають вимогам до кваліфікаційних наукових праць, які подаються на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а зміст підкорений визначеній меті – у ньому послідовно розгортається теоретичне обґрунтування, розроблення та експериментальна перевірка методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності на засадах поліфункціонального підходу

Дискусійні положення та зауваги до змісту дисертації.

У цілому позитивно оцінюючи результати кваліфікаційної наукової праці Го Сяофена, висловимо деякі побажання та вказівки щодо її недоліків.

1. Видається доцільним використовувати низку вдало сформульованих теоретичних положень, які презентовано у висновках, у тексті окремих розділів

2. Текст кваліфікаційної роботи свідчить про те, що Го Сяофен має досвід проведення занять як із українськими, так і з китайськими здобувачами, зокрема й із хоровими колективами. На нашу думку, порівняльний аналіз процесу засвоєння ними сольних вокальних і колективних хорових навичок в умовах їх паралельного формування збагатив би теоретичні здобутки дисертанта.

3. У роботі на сторінці 68 здобувач наголошує на важливості оволодіння студентами навичками вокально-імпровізаційної діяльності, вміннями здійснювати аранжування і переклад музичних творів, а також набуття ними здатності створювати інтонаційні вправи, однак в описі експериментальної частини дослідження відповідна методика відсутня.

Нажаль робота не позбавлена технічних помилок, проте висловлені зауваження й побажання носять дискусійний характер та не впливають на загальну позитивну оцінку рецензованого дослідження.

Висновок про відповідність кваліфікаційної наукової праці чинним вимогам.

Дисертація Го Сяофена «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-фахової та диригентсько-хорової діяльності за поліфункціональним підходом» є завершеною науковою працею, де її автором отримано нові науково обґрунтовані результати, які в сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має значення для розвитку теорії та методики музичної освіти.

Дисертаційна робота відповідає чинним вимогам п. п. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор, Го Сяофен, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент:

професор, доктор педагогічних наук,
професор кафедри музичного мистецтва і хореографії
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

Галина НІКОЛАЇ

